

A GYŰRŰK URA

A Gyűrűk Ura mind a kiadások és fordítások számát tekintve a világirodalom egyik legismertebb, különösen a fiatalabb olvasóközönség igen kedvelt műve, 1954-es megjelenése óta több mint százmillió példánya lett gazdára. A magyar kiadásban az I. könyv 1–11. fejezetét a versekkel együtt Réz Ádám fordította, ő alkotta meg a mű magyar terminológiáját is. A regény további részeit, a II-VI. könyvet Göncz Árpád fordította, a versfordítások Tandori Dezső munkái.

A Gyűrűk Ura I. Könyv részlet

Réz Ádám fordítása

Derült éjszaka volt, a fekete égen ragyogtak a csillagok. Bilbó felnézett, beleszimatolt a levegőbe. – Milyen nagyszerű! Milyen pompás, hogy megint elindulhatok, megint járhatom az utat a törpökkel! ...Olyan boldog vagyok, mint régen, az pedig nagy szó. De ütött az óra. Végre megint elkapott a lendület – mondta, aztán halkán, mintegy önmagának, dalolni kezdett a sötétben:

Indul a küszöbről az Út:

ha nem vigyázok, elszelel:

felkötöm én is a sarút,

gyerünk utána, menni kell,

utak találkozása vár,

futok, a lábam bizsereg –

csak ott lehetnék végre már!

Aztán hová? Ki mondja meg?

Elhallgatott, egy pillanatig csend volt. Aztán szó nélkül hátat fordított a rétek és sátrak fényeinek és hangjainak, három társával együtt megkerülte a kertet, és elindult lefelé a hosszú ösvényen. A kert végében, ahol alacsony volt az ösvény, átugrott rajta, és nekivágott a mezőnek: végül eltűnt az éjszakában, mint szélsusogás a fű között.

I. könyv 1. fejezet 63. old

A Gyűrűk Ura II. Könyv részlet

Göncz Árpád fordítása

„Boromir érezte, hogy képtelen továbbmenni... nyilvánvaló volt, hogy ha a havazás el nem áll, nem jutnak tovább. Frodó lába, akár az ólom, Pippin alighogy vonszolta magát... A társaság egyszer csak némán megállt, mintha összebeszél volna. Körös-körül a sötétből baljós hangokat hallottak...Kövek potyogtak csattogva a hegyoldalon, füttyültek el a fejük fölött, vagy csapódtak az ösvényre előttük-körülöttük. S hébe-hóba tompa dübörgés, ahogy egy-egy irdatlan szikla gördült le a lejtőn.

- Ma éjjel már nem tudunk továbbmenni – mondta Boromir. – Akinek úgy tetszik, mondja, hogy ez a szél; de én vészjósló hangokat hallok, s ezek a kövek minket vesznek célba.
- Akkor hát mit tehetünk? kiáltotta kétségbeesetten Pippin. Trufa és Frodó támogatta két oldalról, s egész testében reszketett.
- Vagy megállunk itt, ahol vagyunk, vagy visszafordulunk – mondta Gandalf. – Nincs értelme továbbmennünk...
- De annak sincs értelme, hogy visszamenjünk, amíg tombol a vihar – mondta Aragorn. – Útközben nem akad egyetlen hely sem, mely jobb menedéket nyújtana, mint ez a kőfal, amelynek a tövében állunk.
- Menedéket! – motyorgott Samu. – Ha ez menedék, akkor a tetőtlen fal már ház.

A társaság, amennyire csak lehetett, hozzátapadt a sziklafalhoz... De megújuló szélrohamok kavargtak körülöttük, és a hó sűrűbben hullott, mint valaha...

- Mit szólnál hozzá, ha tüzet raknánk? – kérdezte hirtelen Boromir. – Úgy érzem, Gandalf, itt az ideje, hogy válasszunk a tűz és a halál között. Az biztos, hogy ha ellep a hó, egyszer s mindenkorra elrejt az ellenség szeme elől, de az már nem segít rajtunk.
- Gyújts tüzet, ha tudsz – mondta Gandalf. – Ha létezik olyan őrszem, aki ezt a hóvihart kibírja, az úgylát, ha tüzet gyújtunk, ha nem.

De hiába hoztak fát és tűzszerszámot Boromir tanácsára, egy tünde, sőt egy törp ügyességét is meghaladta volna, hogy a kavargó hóban olyan lángot szítson, ami kibírja a szél rohamát, vagy belekapjon a nedves fába. Végül, vonakodva bár, Gandalf vette kézbe a dolgot. Fölvett egy ágat a farakásról, egy pillanatra magasba emelte, aztán egy harsány parancsszóval – *naur an edraith ammen!* – belevágta a végét a többi közé. A fából hatalmas zöldeskék láng csapott fel, s már égett is ropogva a máglya.

- Ha bárki figyel minket, most lelepleztem magam – mondta. – *Gandalf itt van* – írtam az égre olyan betűkkel, amelyeket Völgyzugolytól az Anduin torkolatáig mindenki ismer.

De bánta is már a társaság az éber vagy ellenséges szemeket! Szívük földerült a tűz látványától.”

II. könyv 3. fejezet 420-422. old